

REKOMMENDATION 17.2

Värdering av och upplysningar om pensionsförpliktelser

Maj 2017

RKR

RÅDET FÖR KOMMUNAL REDOVISNING

RKR 17.2 Värdering av och upplysningar om pensionsförpliktelser

Innehåll

Denna rekommendation anger hur pensionsförpliktelser ska värderas och hur upplysningar ska lämnas om sådana förpliktelser.

Rekommendationen gäller inte redovisning av och upplysningar om särskild avtalspension och visstidspension, vilket regleras i RKR 2.2, Särskild avtalspension, visstidspension och omställningsstöd mm.

Rekommendationen behandlar inte heller de upplysningar som ska lämnas i årsredovisningen i syfte att ge en helhetsbild av pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel. Dessa upplysningar regleras i RKR 7.1, Upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser.

Rekommendationens bindande verkan

Text markerad med fet stil utgör den normerande delen i denna rekommendation. Om avvikelser från rekommendationen görs ska enligt 1 kap. 3 § lagen (1997:614) om kommunal redovisning i årsredovisningen anges vilken avvikelse som gjorts och skälen för detta.

Lagregler

I 5 kap. 4 § och 6 kap. 11 § lagen om kommunal redovisning regleras hur redovisning av pensionsförpliktelser ska ske.

Hur pensionsförpliktelsen ska värderas regleras inte i lagstiftningen.

Definitioner

Följande termer används i denna rekommendation med den innebörd som anges nedan:

Pensionsförpliktelse – juridiskt bindande utfästelse till anställd eller förtroendevald att efter anställningens slut betala ersättning (pension).

Avsättning för pensioner – pensionsförpliktelser som intjänats från och med 1998 och som redovisas som avsättning.

Ansvarsförbindelse avseende pensionsförpliktelser – pensionsförpliktelser som intjänats före 1998, samt andra pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelse.

RIPS 17 – Riktlinjer för pensionsskultsberäkning; den av Sveriges Kommuner och Landsting antagna beräkningsmodellen för pensionsförpliktelser.

Tryggande av pensionsförpliktelse – erläggande av försäkringspremie vilket medför att förpliktelsens fullgörande sker helt eller delvis genom utbetalning från försäkringsbolag.

Aktualiseringsgrad – den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensions-

grundande anställningar.

Överskottsmedel – kan uppstå i försäkringen. Hur överskottet beräknas framgår av försäkringsavtal. Överskottsmedel kan användas för exempelvis premier, indexering av intjänade och utgående pensioner och avgångspensioner.

OPF-KL – SKL:s förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda.

Pensionsbehållning – summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun enligt OPF-KL.

Värdering

Värdering av förmånsbestämda pensionsförpliktelser ska göras med tillämpning av RIPS 17.

Ålderspension till förtroendevalda enligt OPF-KL värderas enligt följande:

- Innan förmån har börjat utbetalas sätts likhetstecken mellan pensionsskuld och pensionsbehållning uppräknad med förändringen av inkomstbasbeloppet,
- Från det att utbetalning är aktuell beräknas skulden utifrån förmånen. Vid kapitalisering av förmånen ska det beaktas ifall den förtroendevalda har efterlevandeskydd eller inte. Som ränteantagande används RIPS 17 antagande för förmåner som värdesäkras med prisbasbeloppet.

För såväl de pensionsförpliktelser som klassificeras som avsättning respektive ansvarsförbindelse, ska särskild löneskatt redovisas.

Upplysningar

Upplysningar om *pensionsavsättning* ska lämnas i not enligt följande:

- a) det redovisade värdet vid periodens början,
- b) de väsentliga poster som har förändrat pensionsavsättningen under året,
- c) det redovisade värdet vid periodens slut.

Om någon del av pensionsförpliktelserna tryggats genom försäkring ska upplysning lämnas om vilka förpliktelser som tryggats och det belopp varmed den totala redovisade förpliktelserna minskats på grund av försäkringen.

Upplysning ska lämnas om storleken av överskottsmedel.

Upplysning ska lämnas om aktualiseringsgrad för underlaget för beräkningen av pensionsförpliktelserna

Motsvarande upplysningar ska lämnas för *pensionsförpliktelser som redovisas under ansvarsförbindelser*.

RKR 17.2 Värdering av och upplysningar om pensionsförpliktelser

För förmånsbestämda pensionsförpliktelser som inte omfattas av RIPS 17 samt ålderspension till förtroendevalda som ej följer OPF-KL ska upplysningar lämnas om tillämplade beräkningsgrunder samt vilket belopp förpliktelsen upptagits till.

I bilaga till denna rekommendation visas ett exempel på hur uppställningen av denna not kan se ut.

Ikraftträdande

Denna rekommendation ersätter tidigare rekommendation 17.1 från oktober 2015 och gäller från räkenskapsåret 2017.

Bakgrund och överväganden

Denna revidering av rekommendationen har skett med anledning av att RIPS-kommittén i juni 2015 beslutade om en översyn av värderingsmodellen RIPS 07. Denna översyn är nu klar och ändringarna, med avseende på den nya modellen RIPS 17, föreslås genomföras fr.o.m. 1 januari 2017.

Den första versionen av denna rekommendation kom till med anledning av pensionsavtalet KAP-KL, som trädde i kraft år 2006. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) beslutade då att rekommendera sina medlemmar att från och med verksamhetsåret 2007 tillämpa en modell för pensionsskultsberäkning benämnd ”Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld – RIPS 07”. Förutom att modellen hade anpassats till det nya pensionsavtalet innehöll den nya försäkringstekniska antaganden beträffande livslängd och kalkylränta.

Redan i den första versionen av denna rekommendation beaktades att kommuner och landsting på olika sätt tryggar delar av pensionsförpliktelsen med pensionsförsäkring. Syftet med en försäkringslösning är att överföra kommande utbetalningar som är hänförliga till den aktuella förpliktelsen till försäkringsgivaren, varefter åtagandet inte längre behöver finns kvar bland redovisade förpliktelser.

Om förvaltningen av det inbetalade pensionskapitalet genererar ett överskott kan överskottsmedel uppkomma. Överskottsmedel återbetalas inte till försäkringstagaren, men kan användas för exempelvis pensionsutbetalningar, premier och indexering av förmåner. Storleken av överskottsmedel är därför en viktig information när det gäller att bedöma vilken risk som kvarstår hos försäkringstagaren.

Den förra revideringen av rekommendationen skedde med anledning av SKL:s förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL). Det nya förslaget till bestämmelser om pension till förtroendevalda föranledde ett behov av att normera hur dessa skulle redovisas och värderas.

Exempel

Exemplet utgör ingen del av rekommendationen utan tjänar endast syftet att underlätta tillämpningen.

Exempel på utformningen av not angående pensionsförpliktelser

Not avsättningar till pensioner

Ingående avsättning

Nyintjänad pension

Finansiell kostnad

Under året utbetalda pensioner

Förändring p.g.a. ränte- och basbeloppsändringar

Förändring av löneskatt

Utgående avsättning för pensioner

- varav arbetstagare

- varav pensionstagare

- varav avgångna

varav garanti- och visstidspensioner

- varav löneskatt

Aktualiseringsgrad för beräkningsunderlaget

Förpliktelsen minskad genom försäkring av (t.ex.) förmånsbestämd ålderspension med

Överskottsmedel i försäkringen